

Aurora 17 - Hur gick det?

Så här, några veckor efter att Aurora 17 avslutats, är det dags att titta tillbaka och fundera över hur det gick. Det som jag skriver här är enbart mina egna tankar och är inte hämtat från de formella erfarenheterna som kommer att redovisas senare i höst.

Jag tror inte att jag spolierar den fortsatta läsningen om jag börjar med att säga att övning Aurora 17 gick mycket bra, och huvuddelen av alla planerade övningsmoment kunde genomföras enligt plan. Att en del moment ställdes in berodde mestadels på dåliga siktförhållanden på morgontimmarna. Men det finns trots det en mängd saker som vi kan lära oss av övningen.

På sidan 3 kan du läsa en personlig redovisning av övningsledaren för den största försvarsmaktsövningen sedan kalla krigets dagar. Trevlig läsning.

Övningsledaren Genmij Bengt Andersson i samspråk med Statsminister Stefan Löfven

ORDFÖRANDENS SPALT

Kamrater!

Jag hoppas ni kommer att uppskatta detta nummer av vår tidning där vi ansträngt oss för att göra det lite fylligare än vad som varit fallet under ett par nummer tillbaka. Artikeln om Försvarsmaktsövning Aurora, den om värdlandsstöd och den om uttagningssystem vittnar om att vi är inne i ett intensivt skede av återtagande av en nationell försvarsförmåga och därtill hörande totalförsvarsberedskap.

Detta påverkar i en mängd hänseenden alla de FTK-medlemmar som på ett eller annat sätt är yrkesaktiva inom försvarsområdet. För egen del är innebörden att frågor kopplat till försörjningstrygghet har fått högsta prioritet. Samma sak gäller avtalskonstruktioner med leverantörer giltiga även vid höjd beredskap, återtagande av ordentliga underhållsberedningar, statusinventering av befintlig materiel och krigsplacering av den samma. Överhuvudtaget har jag en känsla av att logistikfrågorna har lyfts fram och fått en tydligare prioritet i ljuset av det ökade kravet på operativ förmåga här och nu. Idag på morgonen läste jag exempelvis en intervju med ÖB om erfarenheterna efter Aurora där han

nämnde logistiken som det område, tillsammans med ledningsfrågor, där särskilda satsningar nu krävs.

Konsekvensen av detta ”läge” är att arbetsdagarna är mer än välfyllda men de är också fyllda med arbetsglädje. Det är helt enkelt väldigt roligt att vara med i den här återuppbyggnaden. Samtidigt skall väl erkännas att frustrationen ibland slår till över hur mycket som fasats ut och glömts bort. Glädjande är då att vi ibland kan övertala några gamla rävar från det äldre gardet att återgå i tjänst för kortare eller längre perioder för att råda oss (ungdomar!?) om hur det gick till förra gången det begav sig.

Tyvärre missade jag årets Trängträff p.g.a. annat åtagande. Men som jag förstod det blev både kryssningen och övriga programpunkter väldigt lyckade. Tack till er som på olika sätt bidrog med planering, genomförande och som föredragshållare.

Under senare delen av oktober genomfördes höstens Pub-kväll - tillika medlemsmöte, även detta tycker jag på ett lyckat sätt. Syftet var, förutom att ha en trevlig kväll tillsammans, att diskutera de förslag till stadgeändringar som presenterades i vårutgåvan av denna tidning. Återigen skapade namnfrågan de största diskussionsvågorna och jag får väl konstatera att stödet för styrelsens namnförslag, ”Intresseföreningen för försvarslogistik” (IFF), fick ett stöd som kan sammanfattas som obefintligt! Flera talare framhöll att begreppet ”Klubb” bör behållas. Samtidigt fanns ett stort stöd för styrelsens uppfattning att ”Försvarslogistik” nu är ett vedertaget begrepp för vår målgrupp varför det är en kommunikativ fördel för oss att använda det i namnet. Detta inte minst ur ett rekryteringsperspektiv.

Mer hedrande för styrelsen blev

det när diskussionen fördes runt förslagen till ny verksamhetsidé och till nya målgrupper av medlemmar där jag uppfattar att styrelsens förslag i huvudsak vann gehör.

Med de framförda synpunkterna som grund kommer vi nu att göra en översyn av förslagen och i god tid före årsmötet sända ut dem till er på nytt. Oavsett om vi fick stöd eller inte i styrelsen så var det glädjande att känna engagemanget i diskussionen. Det vittnar om att det finns en uppenbar vilja till att ge klubben en nytändning.

En viktig del av en nytändning är rekryteringen av nya medlemmar. Jag vill därför avsluta med att referera till ett av de förslag som framfördes under Pubkvällen, vilket var att göra alla medlemmar delaktiga i rekryteringen av nya kamrater. Jag tror själv att detta måste vara en av våra viktigaste metoder. Fördelarna med att i det personliga mötet framhålla fördelarna med att delta i ett nätverk med personer med liknande yrkesengagemang och intressen tror jag överträffar flertalet andra möjligheter vi har för att utöka kretsen. Jag uppmanar er därför redan nu att agera utifrån det som sannolikt blir våra nya stadgar avseende medlemskap, dvs att det skall vara öppet för alla individer med ett intresse för försvarslogistikfrågor. Ta således tillfället i akt när det uppstår – att framhålla fördelarna med medlemskapet i vår klubb.

Så småningom önskas ni en vilksam jul- och nyårshelg. Sedan hoppas jag att få se många av er vid nästa årsmöte där vår nya inriktning skall klubbas. Trevlig läsning av Trängklubbsnytt

Gustaf Fahl
Ordförande

AURORA 17

Övningen började på ett synnerligen överraskande sätt. Tanken var att Aurora 17 skulle inledas genom att ett franskt och ett amerikanskt luftvärnsbatteri skulle anlända till Göteborg med båt, i slutet på vecka 36. Därefter skulle själva övningen starta måndagen vecka 37.

På måndagen vecka 36 hade större delen av den centrala övningsledningen samlats i Enköping och förberedde övningsstart. I mitten på veckan ringde övningsledaren för världlandsstöddelen, överste Peter Adolfs-son, mig och berättade att ett antal civila lastbilar med amerikansk robotmateriel hade kommit till Göteborg. Bilarna var registrerade i Polen och andra forna öststater. En svårighet var att endast amerikansk personal hade rätt att lasta av materielen och någon sådan hade inte anlänt. Jag kontaktade vår amerikanske representant i övningsledningen, och han blev, om möjligt ännu mer överraskad än vad jag blivit. Efter någon timme återkom han och meddelade att en förstyrka ur batteriet skulle anlända tidigt dagen efter för att lossa robotutrustningen. Därmed hoppades jag att allt var

på rätt spår och meddelade detta till områdesövningsledaren. På morgonen dagen efter fick jag ett sms från Göteborg med texten ”de är här nu” och jag svarade ”förstyrkan?” Svaret blev ”nej, hela högen”. Jag lämnar just den historien här, med att konstatera att trots överraskningen och trots att övningen startade tidigare än vad vi tänkt, löste övningsledningen i Göteborg hela knuten på ett mycket professionellt sätt och de enda två övningsmoment som behövde utgå var sjöfartsskydd och skydd av lossning från fartyg.

Med ovanstående start undrade naturligtvis vi i central övningsledning vad resten av övningen skulle ha i beredskap för oss, men den fortsatta övningen gick i stort sett helt enligt de planer vi gjort upp.

Övningen var uppdelad i fyra skeden: förberedelseskedet, förmågeskedet, försvarsskedet och avvecklingskedet.

Under förberedelseskedet togs de utländska förband som nämns ovan emot i Göteborg. De kom hit för att öva den svenska försvarsförmågan mot en större och mer kvalificerad motståndare.

Försvarsmakten övade i och med detta även världlandsstöd. Under detta skede förberedde sig myndigheter, staber och förband på ”hemmaplan”. Samband kontrollerades, logistikuppfyllnad och samövning på lägsta nivå genomfördes. Slutligen påbörjades de omfattande operativa transporter som genomfördes under Aurora. När det gäller operativa transporter gick de, till mer än 95 %, enligt plan. Men det kan också konstateras att vi behöver utveckla förmågan att på rätt sätt överlämna och ta emot förband inför och efter operativa transporter.

Under förmågeskedet fortsatte de operativa transporterna, inte minst av de Hemvärnsförband som transporterades från norra och sydligaste Sverige till övningsområdena, framför allt i Mälardalen och på Gotland. I förmågeskedet var det fortfarande fred i Sverige, men spänningen i Östersjön hade ökat, vilket innebar att Sverige förberedde sig för krig. Stridskrafterna samövade och höjde sina förmågor, enskilt och tillsammans med andra. De övade strid i luften, på marken och till sjöss, med fokus på och runt Gotland samt norr om Stockholm. Under det här skedet fick svenska luftvärnsförband på Gotland en unik möjlighet att öva strid mot attackhelikoptrar. Förbanden på fastlandet övade i första hand strid mot luftlandsättning.

I inledningen av försvarsskedet var det fortfarande fred, men under detta skede anföll A-land Sverige och landet var därmed i krig. Verksamheten på Gotland minskade under detta skede. På fastlandet genomfördes inledningsvis strid mot luftlandsättning norr om Mälaren för att följas av en förflyttning till området norr om Nyköping/Oxelösund

Chefen för den svenska Movcon-enheten har genomgång med de Amerikanska förarna innan transporten mellan Göteborgs garnison och Säve

där Försvarsmakten genomförde en gemensam kustförsvarsoperation mot en landstigande fiende. I detta skede genomfördes också två stycken försvarsdagar. Försvarsdagen på Gärdet lockade cirka 90 000 deltagare som i strålände solsken fick se Försvarsmakten visa upp flera av de förmågor som vi har. Försvarsdagen på Gärdet kan enbart beskrivas som en strålände succé. Det är lätt att försvarsdagen i Visby hamnar i skuggan av den på Gärdet, men i Visby lockade Försvarsdagen och deltagande myndigheter cirka 5000 besökare vilket är, i relation till folkmängden på Gotland, en minst lika stor succé. På Gotland genomfördes under detta skede ett mycket viktigt civil-militärt övningsmoment kallat "stridens konsekvenser". I detta moment utsätts aktuellt område för ett anfall med omfattande skadeutfall. Många döda, många skadade såväl civila som soldater. Under anfallet uppstår också allvarliga skador på infrastrukturen: byggnader rasar, bränder uppstår och som lök på laxen finns det oexploderad ammunition i området. Detta var ett mycket nyttigt övningsmoment som tydligt visade på behovet av samarbete mellan Försvarsmakten och övriga samhället.

Som övningsledare är det lätt att få fjärilar i magen när man planerar avvecklingskedet. Övningen närmar sig sitt slut, alla vill hem så snabbt som möjligt och det kan vara lätt att, bokstavligt talat, "gena i kurvorna". Vi i övningens planeringsgrupp la ner mycket möda och mycket arbete på att säkerställa att avvecklingen skulle genomföras på ett säkert och ordnat sätt. Tack vare personalens ansvarskännande inom alla områden och på alla nivåer lyckades avvecklingen av Aurora 17 utan att några allvarligare incidenter uppstod.

Vad har vi då lärt oss? Den,

Stridsvagnskompani under framryckning

kanske, viktigaste delen av övningen återstår (eller rättare sagt pågår), nämligen att utvärdera verksamheten och att ta med oss lärdomarna in i framtiden så att vi utvecklar det som är bra och rättar till det som var mindre bra.

Utvärderingen genomförs i två olika spår, som givetvis har beröringspunkter. Det ena spåret är att utvärdera hur vi genomför övningar. Exempel på vad som granskas är om planeringsmetoden var bra, om planen kunde följas, hur beredda vi var på avvikelser och hur vi i så fall skulle hantera dem. Det andra spåret handlar om att värdera hur bra Försvarsmakten är på att genomföra sina uppgifter. Grovt sagt: hur bra är vi på att kriga? Jag kan alltså inte redovisa vad de erfarenheter som redovisas senare kommer att säga. Det jag kan säga är dock att vi har lärt oss otroligt mycket under såväl planering, som genomförande av Aurora. Några exempel: Sverige kan genomföra denna typ av övningar på nationell basis. Aurora var en nationell övning med inbjudna internationella gäster. Övningen var inte bara stor med svenska ögon mätt, det var också med västerländska mått en mycket stor övning. Om vi jämför med NATO-övningar under de senaste 5 åren var Aurora en av de största. Vi har också lärt oss att Försvarsmakten kan genomföra operativa transporter av

stor omfattning, både med järnväg, flyg, fartyg och på landsväg på ett välordnat sätt. Vi har sett att vi behöver utveckla vår ledningsförmåga och vår logistikförmåga. Dessa två frågor är både volyms- och kvalitetsfrågor.

Det, kanske, viktigaste resultatet av Aurora är ändå inte den reella förmågehöjningen som skett, utan kanske synen på Försvarsmakten. Detta gäller både inom Försvarsmakten, den svenska allmänheten och hela vår omvärld. Jag var ute "på fältet" under större delen av övningen och vart jag än kom möttes jag av positiva, engagerade och målinriktade medarbetare. Alla verkade vilja göra sitt bästa, här och nu, med de förutsättningar som rådde. Strålände. Vi mötte också den "så kallade, allmänheten. Människor vars vardag vi störde men överallt var det glada leenden, lika glada tillrop och "tummen upp". Ett av de tydligaste exemplen på detta är den trupp som kom in på ett Mc Donalds, lite trötta och slitna. Gästerna i restaurangen reser sig upp och applåderar och Mc Donalds bjuder på kaffe. Magiskt.

Bengt Andersson
Övningsledare
Aurora 17

Utveckling av Vårdlandsstöd i Försvarsmakten

Bakgrund

Riksdagen ratificerade 2016 det Memorandum of Understanding (MoU) avseende vårdlandsstöd (VLS) som undertecknades 2014 mellan Sverige och NATO. Samtidigt beslutades om ett antal förändringar i lagrum för att underlätta och anpassa möjligheterna att ta emot militärt stöd på svenskt territorium i perspektiven, fred, kris och krig.

Enligt regeringen är vårdlandsstöd en av de faktorer som påverkar Sveriges möjligheter att ge och ta emot militärt stöd, och kan sammanfattas som de praktiska förberedelser som krävs för att utländska förband ska kunna verka på svenskt territorium vid exempelvis övningar, kriser eller vid militära operationer i Sverige eller i vårt närområde. Ett exempel på sådana praktiska förberedelser är utarbetande av nationell plan för hur Sverige som vårdland innehar och avdelar resurser för logistik, ledning och samverkan på olika nivåer beroende på situationen (Samförståndsavtal med NATO om vårdlandsstöd, DS 2015:39).

Mot bakgrund av detta behöver Försvarsmakten, snarast omsätta innebörd och syfte med avtalet till konkret samverkan, planläggning och förberedelser. Avsikten är att kunna tillämpa och förbereda vårdlandsstöd vid övningsverksamhet, transiteringar och insatser.

Försvarsmakten har under lång tid tagit emot utländska förband vid övningsverksamhet i mindre förbandsenheter och har därför god förmåga att stödja utländska förband vid den typen av verksamhet. Däremot behöver Försvarsmakten utveckla förmågan

till vårdlandsstöd för större förbandsenheter och vid insatser samt ta ställning till att eventuellt också utveckla förmågan att stödja besökande utländska förband, bl a när det gäller logistik.

Vårdlandsstöd under övningen AURORA

Under övningen AURORA deltog utländska förband genom bilaterala överenskommelser. Eftersom förbanden som deltog inte ingick i en NATO ledd verksamhet, kunde inte MoU med NATO avseende vårdlandsstöd utnyttjas. De grundläggande principerna för vårdlandsstöd kunde trots detta tillämpas.

I övningen deltog ca 1500 utländska soldater från 8 nationer. De mest omfattande förbandsbidragen kom från USA, Finland och Frankrike. Trots att planeringen inför övningen var osäker och sen, när det gällde förbandens tilltransporter och verksamhet, kunde överenskommelser avseende deras stödbehov

(Statement of Requirement, SOR) slutföras före övningen.

Under AURORA var avsikten att genomföra ett särskilt VLS moment under C FömedC ledning som övningsledare i Göteborg. Tanken var att genomföra ett moment där mottagning, organisering och fortsatt tilltransport (Reception, Staging and Onward Movement, RSOM) skulle tillämpas i enlighet med de doktriner och principer som gäller internationellt. Ett amerikanskt och ett franskt luftvärnsförband var föremål för övningsmomentet.

Förbanden omplanerades respektive tidigarelades av respektive nation på ett sätt som gjorde att den tänkta planen inte höll. FömedC ställdes, utan förvarning, inför en uppkommen situation och man var tvungna att omplanera. Trots detta har bra erfarenheter vunnits och FömedC löste den uppkomna situationen på ett bra sätt. Det blev ett bra exempel på god för-

Amerikanska PATRIOT grupperade på Sävebasen

måga att stridsleda på osäkert underlag, dvs det som bl a ska vara Försvarsmaktens militära profession. Kanske är det också den typ av störningar som man bör kalkylera med inför ett verkligt genomförande.

Erfarenheter från AURORA blir viktiga inför det fortsatta utvecklingsarbetet när det gäller Vårdlandsstöd.

Utvecklingsarbete för utveckling av Vårdlandsstöd i FM

Sedan årsskiftet har en arbetsgrupp arbetat med åtgärder för att utveckla Försvarsmaktens verksamhet och förmåga avseende Vårdlandstöd. Arbetet har fokuserat på följande.

Styrningar och inriktning av Vårdlandsstöd planeras att framgå och beslutas i kommande Operativ doktrin för Försvarsmakten. Den Operativa doktrinen kommer att bygga på den Militär strategiska doktrinen från 2016, i vilken bl a den strategiska optionen att "vinna kriget tillsammans med andra", framgår. Utkast och manusmateriel

till en handbok Vårdlandsstöd har påbörjats. I handboken ska detaljerade beskrivningar för verksamheten framgå som underlag för utbildning och kompetensutveckling inom området, såväl inom Försvarsmakten som gentemot de civila aktörer som Försvarsmakten har behov av att bli understödda av.

Förslag till utvecklingsåtgärder avseende metoder, ansvarsfördelning, organisation, utbildning, kompetensförsörjning, m m är utarbetat och kommer att hanteras i Försvarsmaktsplaneringen (FMP) under hösten. I underlaget föreslås också ett antal analysområden inför kommande års avvägningar, bl a med avseende på att förmågeutveckla försvarslogistiken.

Underlag och förslag för organisation av en HNS/VLS-cell i HKV har inlämnats till den pågående ledningsutredningen för utveckling av Försvarsmaktens och Högkvarteret. Av ÖB beslut från augusti framgår att en sådan funktion fortsatt ska beredas i det fortsatta arbetet med ledningsutredningen.

Stabsövning RSOM

USA har erbjudit FM att gemensamt genomföra en stabsövning i syfte att ömsesidigt öka förståelsen för varandras förutsättningar när det gäller att planera för och genomföra ett större mottagande av utländska förband. Preliminärt är den planerad att genomföras under en vecka i slutet av maj eller början av juni 2018. Övningen följer ett koncept som USA tillämpat under en följd av år med olika partnerländer. Det civila samhällets aktörer, som Försvarsmakten behöver stöd av, är en mycket viktig målgrupp under en sådan övning.

Övningen kommer ge ett bra underlag för fortsatt utveckling av förmågan inom Försvarsmakten i en situation där omfattningen av VLS blir mer omfattande. Avsikten är också att utnyttja erfarenheterna från övningen till återkommande metodfältövningar tillsammans med civila myndigheter och aktörer.

Torgny Henryson
Vice ordförande

Tungtransport med amerikanska M1 ABRAMS

Arméns underhållsbataljoner blev logistikbataljoner som blir...?

Utveckling av logistikförband på taktisk och operativ nivå med ett arméfokus

Armén har under senare år lagt ett allt större fokus på att stärka brigadförmågan och i samband med detta kommit till slutsatsen att brigaderna behöver en underhålls-/logistikbataljon som organisatoriskt tillhör brigaden och står under brigadchefens befäl i alla konfliktnivåer. Med dagens organisation så har logistikbataljonerna uppgiften att understödja alla stridskrafter. Inriktningen idag är att logistikbataljon, regelmässigt underställd ett brigadtekniskt kompani och ett sjukvårdsförstärkningskompani, eller del av denna, underställs brigaden i högre konfliktnivåer.

För att optimera logistiken inom brigaden gavs MSS (Markstridsskolan) i uppdrag hösten 2016 att utarbeta alternativa förslag på organisation och uppgifter för brigadunderhållsförband och operativa underhållsförband. Förslagen ska utgå från resurser hos och uppgifter för nuvarande logistikbataljoner, teknisk bataljon och sjukvårdsförstärkningskompanier. Uppdraget "Optimering av logistikstöd för brigad" gavs MSS gemensamt av arméchefen och försvarslogistikchefen. Uppdraget gavs med krav på redovisning cirka tre veckor senare. På denna tid arbetade MSS fram ett svar som innehåller två alternativ på hur uppgiften kan lösas.

I detta arbete konstaterades att det finns delar av den nuvarande logistikbataljonen som är mer anpassade att verka på den operativa än på den taktiska nivån. Vidare konstateras att det bör övervägas om omfördelning av

viss materiel från de föreslagna brigadlogistikbataljonerna, men även från trosskompanierna, till någon form av operativ logistikeressurs ska göras. Det som definierats inte har en roll i framtidens brigadunderhållsbataljon är Transport-/Försörjningskompaniet ur logistikbataljonen, det operativa tekniska kompaniet ur den tekniska bataljonen och bataljonstaben för den tekniska bataljonen. Eventuellt tillkommer ytterligare förbandsdelar då en analys av trosskompaniernas organisation gjorts.

För att optimera logistiken på stöd- och förstärkningsnivån gavs TrängR i uppgift tidigt hösten 2017 att analysera hur logistiken skall lösas på stöd- och förstärkningsnivå (operativ nivå) samt kopplingen till den bakre nivån. Uppgiften hänger samman med MSS uppgift i det att den ska omhänderta logistiken från brigaden och bakåt och optimera nyttjandet av de resurser som, i nuvarande organisation, ej bedöms lämpliga att ingå i en brigadlogistikbataljon.

I detta läge befinner vi oss idag, med en pågående utredning på MSS som ska definiera hur logistiken inom brigaden kan optimeras och en annan utredning på TrängR som ska optimera logistiken på stöd- och förstärkningsnivån. Utredningen som drivs av TrängR ska omhänderta de resurser som kan komma ifråga för logistik på stöd- och förstärkningsnivån, d.v.s. de delar ur dagens logistikförband som ej bedöms lämpliga att ingå i en framtida brigadlogistikbatal-

jon men också eventuellt förband (eller delar av) som idag inte är försvarsmaktsgemensamma men som kan nyttjas på stöd- och förstärkningsnivån. Tidsplanen är att MSS utredning avseende optimering av såväl trosskompanier som kommande brigadlogistikbataljon ska vara klar tidigt 2018 varvid TrängR utredning kan arbeta vidare då den förbandsmassa som kan nyttjas för logistik på stöd- och förstärkningsnivån definierats.

Som synes så är framtiden för logistikbataljonerna idag något diffus. Mycket tyder på att det till regeringen kommer att lämnas förslag om förändringar i krigsorganisationen och att armén då kommer att ha två underhållsbataljoner som höjer arméns taktiska förmåga. Om den av regeringen efterfrågade höjningen av den operativa effekten kan nås kommer att utredas av gruppen som arbetar med optimering av logistiken på stöd- och förstärkningsnivån.

Vad ledde fram till dagens situation?

I samband med Försvarsmaktens inriktning mot internationella insatser så omorganiserades i och med intagandet av IO14 (insatsorganisation 2014) arméns underhållsbataljoner, ihop med delar ur den marina basbataljonen och flygvapnets basbataljoner till två stycken logistikbataljoner som avsågs kunna understödja de tre försvarsgrenarna. Förutom de två logistikbataljo-

nerna organiserades två sjukhuskompanier (ungefär motsvarande fältsjukhus), två sjukvårdsförstärkningskompanier, en teknisk bataljon och ett trafik-/ transportledningskompani. Syftet var att dessa förband skulle vara modulära och att det inför varje insats (internationella insatser) skulle organiseras ett underhålls- förband bestående av valda delar av förbanden.

I samband med Försvarsbeslut 2015 skiftade Försvarsmaktens fokus från det kompetensbevarande och internationellt insatta insatsförsvaret till ett försvar av det svenska territoriet med fokus på hela krigsförband. Inför beslutet lade Försvarsberedningen fram sin rapport som säger att "möjligheterna att organisera huvuddelen av arméstridskrafterna i brigadstruktur ska analyseras". Försvarsberedningens rapport Ds2014:20, *Försvaret av Sverige – Starkare försvar för en osäker tid*. Försvarsberedningens förslag var att "huvuddelen av logistikbataljonerna och den tekniska bataljonen samt sjukhuskompanierna, som hittills ingått i de försvarsmaktsgemensamma logistikförbanden, överförs till arméstridskrafterna och

sammanförs i två underhållsbataljoner. Det renodlar den främre logistiken på taktisk nivå även för arméstridskrafterna". En kommentar: Sjukhuskompanier är ett misstag, skulle troligen ha varit sjukvårdsförstärkningskompanier. Med detta förslag finns en möjlighet att åter skapa en allsidigt sammansatt underhållsbataljon.

Regeringens proposition 2014/15:109, *Försvarspolitisk inriktning 2016-2020*, anger att arméstridskrafternas inriktning att verka i brigad i hög konflikt-nivå mot en kvalificerad motståndare medför att lednings- och logistikförbanden ska anpassas därefter. Vidare sägs att "regeringen bedömer att syftet med Försvarsberedningens förslag uppnås genom att logistikbataljonerna, huvuddelen av den tekniska bataljonen samt sjukvårdsförstärkningskompanierna inriktas mot att vid behov, i fredstid eller vid höjd beredskap, underställas brigaderna". Riksdagsbeslut med denna formulering fattades 2015-06-06.

Inom Försvarsmakten levde emellertid försvarsberedningsuppfattning kvar och under 2016

fortsatte arbetet med logistikförband i brigad och en uppgift avseende organisationsöversyn och tillhörighet av logistikförband för att optimera brigadernas operativa förmåga formulerades. Med hänvisning till denna uppgift gavs MSS i uppdrag att utarbeta alternativa förslag.

I detta sammanhang spelar också ledningsutredningen en roll då det finns förslag på att TrängR, i alla fall vad avser brigadförband (ovan beskrivna underhålls-/logistikbataljoner) ska produktionsledas av arméchefen och inte av försvarslogistikchefen.

Som synes så går utvecklingen mot att logistikförbanden till stora delar knyts hårdare till armén. De första erfarenheterna från Aurora 17 visar att logistiken inom Försvarsmakten är underdimensionerad. För att tillse att även de övriga försvarsgrenarna kan få ett adekvat logistiskt stöd är det viktigt att arbetet med optimering av logistik även inom dessa områden fortsätter.

Tomas Glanshed
Ledamot

Uttagning med stöd av förfogandelagen

Bakgrund

Den minnesgode kommer säkert ihåg hur Försvarsmakten fram till 1990-talet täckte behovet av fordon, båtar, hundar, mm, i krigsorganisationen, efter beslut om höjd beredskap.

Särskilt omfattande var verksamheten när det gällde fordon. Informationsutbyte mellan Vägtrafikregistret och Försvarsmakten genomfördes regelbundet och uttagning beslutades för fordon vars ägare fick uttagningsbeslut som innebar att inställa

sig med sitt fordon på avlämningsplats, A-plats, vid mobilisering. Administrationen hantearades i IT-systemet Biluttagning 90, BU 90, av FMV: KarlstadB och senare FMUHC i Karlstad. Efter hand tonades verksamheten ned och BU 90 avvecklades i slutet av 90-talet. Det ansågs inte finnas behov av uttagning.

ÖB har nu beslutat att återta möjligheten för Försvarsmakten att planera för behovstäckning genom beslut om uttagning av civil egendom i fred och ian-

språktagande genom ägande- eller nyttjanderätt efter politiskt beslut om höjd beredskap.

Varför behövs uttagning?

Försvarsmakten har inte ekonomi för att kunna anskaffa samtliga tillgångar som krävs för att sätta upp samtliga förband. Även om ekonomin för att köpa all materiel skulle finnas, blir uppgiften att omsätta och förvalta materielen övermäktig. Alltså är behovstäckning genom uttagning kostnads- och resurs-effektivt.

Volymerna är jämförelsevis små jämfört med tidigare. Av det skälet kan förenklingar genomföras i administrationen. Dessutom ska möjligheten att utnyttja avtal med civila aktörer för att tillgodose behovet med transporttjänster, utnyttjas där det är lämpligt i verksamheten.

Vad finns det att bygga på

Det är intressant att konstatera att all lagstiftning inom området har vidmakthållits och dessutom uppdaterats efter hand som det skett förändringar. Det är

alltså bara för Försvarsmakten att börja tillämpa lagstiftningen och att återuppta samverkan och informationsutbyte med Transportstyrelsen och Trafikverket. Självklart ska verksamheten anpassas och utvecklas till dagens förutsättningar och behov.

Utvecklingsarbetet

Arbetet har påbörjats nu under hösten 2017 i ett projekt i Högkvarteret och det bedrivs samordnat med övrigt utvecklingsarbete när det gäller mobiliseringsförberedelser och system för

detta. Samverkan med Transportstyrelsen och Trafikverket har etablerats.

Inför årsskiftet planeras de första uttagningsbesluten att fattas. Efter hand ska ambitionen öka till att omfatta även uttagning av båtar och andra tillgångar samt uppgifter och rutiner införs så att verksamheten är fullt ut operativ 2020.

Torgny Henryson

Vice ordförande

Trängträff 2017

I år var det Trängklubbens tur att arrangera den årliga Trängträffen vilken gick av stapeln den 5-6 oktober. Begreppet "gå av stapeln" härrör sig ju från sjösättning av fartyg vilket kan anspela på vad som ingick i årets koncept, nämligen en kryssning med Birka Cruises fram och tillbaka till Åland. Men innan vi embarkerar så skall jag redogöra för vad som tilldrog sig dessförinnan.

Före kl 1230 den 5 oktober var det samling framför Armémuseets stora entré. Bagaget togs om hand av kvalificerad vakt, nämligen Stockholms Trängbefälsför enings nästan ständige sekreterare, tillika pensionerade tandläkaren, Göran Holmström. Han höll ordning på T1-T4 och Trängklubbens bagage som placerades i prydlig regementsordning. Ett glatt och gapande leende av bagageägarna kunde, utan kostnad, medföra snabbinspektion av tandstatusen. Hur många som nappade förtäljer inte historien men av alla leenden så kan man sluta sig till att trängföreningarnas medlemmars tandstatus är mycket god. Totalt var det 68 deltagare som lämnat

in sitt bagage vilket var antalet som deltog i Trängträffen.

Efter samlingen och bagageinlämning var det dags att förflytta sig 100 meter till den italienska restaurangen Ciao Ciao Grande (ingen felskrivning, det skall vara 2x Ciao) där ett stort urval av välsmakande rätter bordserverades till allas belåtenhet. De flesta valde en fiskrätt som var särskilt uppskattad.

Efter lunch startade två guide visningar i Armémuseets lokaler. Den ena handlade om Svensk Stormaktstid och den andra om Sverige under 1900-talet med fokus på beredskapstid under första- och andra världskriget. Utrustning som senare förekom under det kalla kriget kändes igen av många deltagare.

Sedan var det dags att hämta sitt bagage och göra uppsittning i

Uppmärksamt lyssnande till Bengt Anderssons genomgång

Förevisning Bryggan

den väntande bussen som från början skulle vara två bussar men då trafiksituation denna dag var speciellt besvärlig på Södermalm och bussen rymde nätt upp 60 pers så var vi några som utan tvekan offrade oss och satt i mittgången (förmodligen inte enligt nuvarande säkerhetsnormer men vi som överlevde 60- och 70-talets militära övningar hade inga problems att ta risken och sitta i mittgången).

I Birka Cruises avgångshall tog Lars Sjölin T2 emot och fördelade hytt- och middagsbiljetter i snabb takt. Sedan var det bara att inta sina hytter. De snabba hann också med att inmundiga en första fördrink i någon barerna innan den officiella fördrinken serverades i à la carte matsalen som inledning på en utsökt tre-rätters middag. Det var glädjande och inte minsta förvånande att alla kom ihåg sitt sedan flera veckor insända svar huruvida man ville ha kött eller fisk till huvudrätten. Men trängare och god mat hör ihop vilket var och en känner till. I samband med drinken hälsade Trängklubben Vice Ordföranden, Överste Torgny Henryson, välkommen till bords. Då förrätten var "snapsvänlig" stämde det upp ett antal passande visor som också är brukligt när trängare möts.

Efter middagen var det "fria ak-

tiviteter" efter vars och ens gottfinnande. Båtens kvällsshow var något som många bänkade sig för att glädja sig åt.

Första begivenhet på schemat den 6 oktober var frukost. Sedan vidtog en guidad tur i såväl kontrollrummet som på bryggan. I kontrollrummet, långt under vattenlinjen, var det chiefen själv som stod för guidningen. För den som är lite tekniskt lagd och gillar framförande av båtar, såväl stora som små, var det stor lycka att få svar på sina frågor om hästkrafter, hastighet, bränsleåtgång, varvtal mm.mm. Om det var intressant i kontrollrummet så var det minst lika intressant att besöka bryggan. Givetvis var det kapten själv som stod för guidningen. Det var också mycket luftigare och oerhört fin utsikt som kunde beskådas från bryggan. Imponerande är själva manövreringen av ett så stort fartyg. Till 99% så sköts manövreringen helt automatiskt men ibland lägger styrman sina fingrar på en joystick som inte är större än en grov tändsticka. Faktum är man knappt ser den så kanske ordet imponerande är missvisande för det var nog den mista styrspak jag sett i alla fall.

En av höjdpunkterna under årets trängträff var föredraget om Försvarsmaktsövningen Aurora 17. Vem kunde vara bättre att genomföra information om övning-

en om inte övningsledaren själv, nämligen genmaj Bengt Andersson. Bengt har ju varit ordförande för Trängklubben så han tvekade inte en sekund då han fick frågan om att hålla ett föredrag om Aurora 17. Mycket intressant genomgång och mer behöver jag inte redogöra för då Bengt har skrivit en artikel om Aurora 17 i detta nummer av Trängklubbsnytt.

Efter Bengts föredrag ändrades podiet av Anders Emanuelsson, numera ordförande i SMKR (Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund). Anders redovisade bl.a. hur SMKR via alla dess militära kamratföreningar jobbar för att fånga upp veteraner som, genom traumatiska upplevelser i framförallt utlandstjänst, behöver stöd och hjälp för att få ihop sin vardag. Vid sidan om vardagligt föreringsstöd, som man också har som uppgift, är detta verkligen en behjärtansvärd insats.

Efter de bägge föredragen tog vice ordföranden, Torgny Henryson, till orda. Han framförde på allas vägnar ett stort tack till handgripligen ansvariga arrangörer (undertecknad och Lars Sjölin) samt föredragshållarna Bengt Andersson och Anders Emanuelsson. Hans Almroth, ordförande för T1 kamratförening, meddelade att man tagit bollen och att Trängträff 2018 kommer att hållas i Linköping.

Återstod så bara att gå till bords och avnjuta båtens omfattande lunchbuffé. På exakt utsatt tid var det dags att säga adjö och gå iland.

Olle Schylander
Klubbmästare

Trängträff 2018

T1 kamratförening övertar värdskapet för 2018 års Trängträff.

Trängträffen kommer att genomföras den 7-8 september 2018.

Samling den 7 september kl 1200 vid hotell Ekoxen.

Avslutning ca kl 1300 den 8 september.

Subventionerad kostnad för Trängklubbens medlemmar blir ca 700 kr.

Prel program mm redovisas i Trängklubbsnytt nr 1 2018.

Sista anmälningsstid 2018-05-31

Olle Schylander

Klubbmästare

Skattmästarens rader

Medlemsavgiften i Försvarets Trängklubb är oförändrat **100 kronor**.

Klubbens finansiella ställning är stabil. Det är dock lika angeläget som tidigare med frivilliga ekonomiska bidrag till tidningsfonden.

Ett varmt tack på förhand för ditt bidrag.

Inbetalning av medlemsavgiften för 2018 och eventuellt bidrag till tidningsfonden sker till plusgirokonto 578 50-0

Leif Engström
Skattmästare

Digital maillista

För att kunna göra snabba medlemsutskick vid till exempel olika evenemang håller vi på att bygga upp en digital maillista för Trängklubben.

Du som ännu inte meddelat din mailadress uppmanas att gå in på Trängklubbens hemsida

www.ftk.nu och under fliken Kontakta FTK skriva Namn, E-postadress, Telefon samt meddela "Maillista".

Det går även bra att meddela mailladress på inbetalningstalongen för medlemsavgiften

Styrelsen 2017

Ordförande
Gustaf Fahl
FMV

gustaf.fahl@fmv.se

Sekreterare
Kristina Kihlström
FHS

kristina.kihlstrom@fhs.se

Klubbmästare
Olle Schylander
Kragstalundsvägen 110
186 53 Vallentuna
070-302 7720

olle.schylander@tele2.se

Vice ordförande
Torgny Henryson

torgny.henryson@mil.se

Skattmästare
Leif Engström
Gröndalsvägen 214
117 69 Stockholm
070-263 6816

leif_engstrom@telia.com

Ledamot
Magnus Heed
HKV
magnus.heed@mil.se

Ledamot
Tomas Glanshed
HKV
tomas.glanshed@mil.se

Adress:

SVERIGE
PORTO BETALT
PORT PAYÉ

Vid obeställbarhet returneras till: Leif Engström, Gröndalsvägen 214, 117 69 STOCKHOLM

På gång i närtid

Jullunch den 12 december kl 1100

Försvarets Trängklubb inbjuder medlemmar till jullunch den 12 december kl 1100 på restaurang Vingen, Försvarets Materielverk (FMV), Banérgatan 62.

I samband med lunchen hålls ett intressant föredrag om aktuellt ämne inom Försvarsmakten.

Lunch och föredrag genomförs i VIP-matsalen. Pris inkl. dryck och kaffe är 85 kronor.

Anmälan med namn och personnr senast den 8 december till klubbmästaren Olle Schylander, helst per mail: olle.schylander@tele2.se alt tfn 070-302 7720

Vid inpassering till FMV krävs giltig ID-handling.

Varmt välkommen

Olle Schylander
Klubbmästare

Trängklubbens seminarium

I slutet av maj 2018 kommer nästa seminarium i Trängklubbens regi att arrangeras.

Utförligt program mm presenteras i nästa nummer av Trängklubbsnytt.

Håll även utkik på www.ftk.nu

Årsmöte 2018 tisdag den 13 mars kl 1830

Årsmötet genomförs på Kavallerimässen, Livgardets kaserner (gamla K1), Lidingövägen tisdagen den 13 mars kl 1830.

Baren öppnar kl 1800.

Efter årsmötet serveras middag till starkt subventionerat pris i mässens lokaler. Anmälan med namn och personnr till Klubbmästaren Olle Schylander senast den 8 mars. E-mail: olle.schylander@tele2.se

alt tfn 070-302 7720

Anförvanter är också mycket välkomna. Vid inpassering måste giltig ID-handling kunna visas.

Varmt välkomna

Olle Schylander
Klubbmästare

Till sist...

vill styrelsen önska alla medlemmar en

**Riktigt
god
Jul och ett
Gott nytt år**

TRÄNGKLUBBSNYTT

En medlemstidning för Försvarets Trängklubb
Hemsida: www.ftk.nu E-post: info@ftk.nu PG 578 50-0
Ansvarig utgivare: Gustaf Fahl, Redaktör: Leif Engström
Tryck: Idéprint Sverige AB